

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет інформаційних технологій,
обліку та фінансів

Кафедра фінансів і кредиту

Кваліфікаційна робота
на правах рукопису

ДМИТРЕНКО БОГДАН МИХАЙЛОВИЧ

УДК 338.1

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ПРИБУТКОВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Подається на здобуття освітнього ступеня бакалавр

кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело

_____ Богдан ДМИТРЕНКО

(підпис, ініціали та прізвище здобувача вищої освіти)

Керівник роботи
Недільська Лариса Василівна
к.е.н., доцент

Житомир – 2024

Висновок кафедри фінансів і кредиту

за результатами попереднього захисту: кваліфікаційної роботи Дмитренка Б.М.

Протокол засідання кафедри фінансів і кредиту _____

№ __ від «__» _____ 2024 р.

Завідувач кафедри фінансів і кредиту _____

к.е.н., професор _____

Дмитро ДЕМА _

«__» _____ 2024 р.

Результати захисту кваліфікаційної роботи

Здобувач вищої освіти _____ **Дмитренко Богдан Михайлович** _____ захистив
(прізвище, ім'я, по батькові)

кваліфікаційну роботу з оцінкою:

сума балів за 100-бальною шкалою _____

за університетською шкалою _____

Секретар ЕК

_____
(науковий ступінь, вчене звання)

_____
(підпис)

_____
(прізвище, ім'я, по батькові)

АНОТАЦІЯ

Дмитренко Б. М. Шляхи підвищення прибутковості підприємства. – Рукопис.

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». – Поліський національний університет, 2024.

В кваліфікаційній роботі наведено теоретичні, методичні та практичні аспекти прибутковості підприємства. Теоретично обґрунтовано поняття «прибутковість», «витрати», «собівартість» «ліквідність», а також охарактеризовано основні підходи до оцінки прибутковості підприємства та розвитку його фінансової, інвестиційної та операційної діяльності. Досліджено сучасний стан рівня прибутковості досліджуваного суб'єкта господарювання. Встановлено проблеми і перспективи діяльності сільськогосподарського підприємства. За допомогою чотирьохфакторної моделі зміни прибутковості виявлено резерви підвищення прибутковості досліджуваного підприємства.

Ключові слова: прибуток; ліквідність; собівартість; прибуток; резерви прибутковості.

SUMMARY

Dmytrenko B. M. Ways to increase the profitability of the enterprise. - Manuscript.

Qualification work for obtaining a bachelor's degree in a specialty 072 "Finance, banking and insurance". – Polissia National University, 2024.

The theoretical, methodical and practical aspects of the company's profitability are given in the qualification work. Concepts of "profitability", "expenses", "cost", "liquidity" are theoretically substantiated, and the main approaches to assessing the profitability of the enterprise and the development of its financial, investment and operational activities are also characterized. The current state of the level of profitability of the studied business entity was studied. The problems and prospects of the agricultural enterprise have been established. With the help of four factor models of changes in profitability, reserves for increasing the profitability of the enterprise under study were allocated.

Keywords: profit; liquidity; cost; profit; profitability reserves.

ЗМІСТ

ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ПРИБУТКУ ТА ПРИБУТКОВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	7
Висновки до розділу 1.	13
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ РІВНЯ ПРИБУТКОВОСТІ НА ПІДПРИЄМСТВІ	14
Висновки до розділу 2	20
РОЗДІЛ 3. РЕЗЕРВИ ПІДВИЩЕННЯ ПРИБУТКОВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	21
Висновки до розділу 3.	23
ВИСНОВКИ	24
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	26
ДОДАТКИ	

ВСТУП

Актуальність теми. Привабливість ділових характеристик підприємства прямо залежить від результативності його господарювання. Кінцевою формою фінансового результату господарювання є прибуток, він і пояснює дієздатність існування підприємства. Прибуток є заключним фактором діяльності, що відображає збільшення виробництва, який виступить для покриття потреб соціального персоналу. Метою всіх підприємств плануючи сталий економічний розвиток виступає нарощення власної прибутковості.

Підприємство має прибутковість тільки в тому випадку, коли виготовляється і реалізовується продукція чи послуги, котрі забезпечать потреби покупців. Підводячи підсумки вищенаведеного впливає, що прибутковість виступає результатом успішного відтворення використаних ресурсів, отже успішність господарювання будь-якого підприємства залежить від ефективності управління прибутком.

Аналіз наукових досліджень вчених економістів та практиків показує, що управління прибутком трактується як процес прийняття дієвих управлінських рішень у сфері операційної, інвестиційної та фінансової діяльності підприємства. Управління прибутковістю, з точки зору економічного підходу, варто розуміти як складну багаторівневу систему, яка охоплює надзвичайно важливі підсистеми: планування, організацію формування, аналіз і прогнозування прибутку, контроль за дотриманням поставлених цілей.

Дослідження сучасних проблем щодо удосконалення системи управління прибутком підприємств знайшли відображення у наукових напрацюваннях багатьох закордонних та вітчизняних науковців, зокрема, О. Я. Базилінська, О. О. Гетьман, М. М. Павлишенко, І. В. Прокопа, В. М. Шаповал та багато інших.

Мета кваліфікаційної роботи полягає у дослідженні та обґрунтуванні прибутковості підприємства і пошуку шляхів її підвищення.

Об'єктом дослідження є шляхи підвищення прибутковості підприємства.

Предметом дослідження є сукупність теоретико-методичних та прикладних аспектів процесу формування прибутку та шляхи підвищення прибутковості підприємства за матеріалами ПСП «САВЕРЦІ».

Методи дослідження. Дослідження базувалось на системному підході пізнання економічних явищ і процесів. Методи аналогії та узагальнення використано для теоретичного обґрунтування прибутковості підприємства, формування висновків та пропозицій для покращення роботи досліджуваного суб'єкта господарювання. Розрахунково-конструктивний метод застосовано під час аналітичних досліджень формування прибутковості ПСП «САВЕРЦІ». Метод факторного аналізу використано для обрахунку розміру можливих резервів нарощення прибутковості досліджуваного підприємства.

Інформаційними джерелами для підготовки кваліфікаційної роботи та обґрунтування теоретичних і прикладних аспектів стали закони України, загальнодержавні та внутрішні нормативно-правові акти, наукові публікації вітчизняних та зарубіжних науковців, власні дослідження, інформаційні ресурси мережі Internet.

Апробація результатів кваліфікаційної роботи. Основні результати дослідження доповідались і публікувались на науково-практичних конференціях:

1) Фінансові інструменти регіонального розвитку (27 жовтня 2023 р., Поліський національний університет) – «Теоретичні аспекти формування і розподілу прибутку на підприємстві»;

2) Фінансове забезпечення економіки (30 травня 2024 р., Поліський національний університет) – «Резерви підвищення прибутковості підприємства».

Обсяг і структура кваліфікаційної роботи. Бакалаврська робота містить: вступну частину; три розділи основної частини; висновки; список використаних джерел (40 найменувань); додатки. Ілюстрації представлено у 7 таблицях, 2 рисунках.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ПРИБУТКУ ТА ПРИБУТКОВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

На ринку послуг аграрна промисловість відіграє одне з ключових місць. Вирощування рослин і тварин як вид діяльності має високу ризиковість, тому для такого суб'єкта господарювання прибутковість займає головну роль у розвитку. Ризики не врожайності і стихійних лих змушують підприємство формувати високий рівень резервного забезпечення а це можливо тільки з достатнім рівнем прибутковості. На думку вченої О.Я. Базилінської ; «Прибуток в загальному вигляді є вираженим у грошовій формі чистим доходом підприємця на вкладений капітал, що характеризує його винагороду за ризик здійснення підприємницької діяльності та є різницею між сукупним доходом і сукупними витратами в процесі здійснення цієї діяльності». [3, с. 328]

На думку вчених О.О. Гетьмана і В.М. Шаповала; «прибуток - це різниця між ціною реалізації та собівартості продукції (товарів, робіт, послуг), між обсягом отриманої виручки та сумою витрат на виробництво та реалізацію продукції» [34]. Широко і змістовно висловились на рахунок формування прибутковості такі вчені як: А.Г. Бабенко, М.С. Копитова, які зазначають, що формування прибутку закладається ще на початку планування діяльності і змінюється в процесі життєдіяльності підприємства. «за видами діяльності виділяють прибуток від операційної, інвестиційної та фінансової діяльності». [34] В цьому контексті що операційний прибуток є результатом виробничо - збутової або основної для всіх підприємств які виконують певну діяльність. Крім того від інвестиційної та фінансової діяльності підприємства також можуть формувати відповідні фінансові результати.

В Господарському кодексі України вказано, що «прибуток – це показник фінансових результатів його господарської діяльності, що визначається шляхом зменшення суми валового доходу суб'єкта господарювання за певний період на суму валових витрат та суму амортизаційних відрахувань» [8]. Україна,

насамперед, розвиває ринкову економіку, тому існує певна характеристика ролі прибутку підприємства, яка висвітлена М.М. Павлишенко [28] (рис. 1.1):

Рис. 1.1. Характеристика ролі прибутку підприємства в умовах ринкової економіки

Джерело: наведено за матеріалами [28].

Існує думка, що основною характеристикою прибутковості сільськогосподарського підприємства в аспектах ринкової економіки прибуток, який для всіх господарюючих осіб забезпечує стабільне виживання, є запорукою стійкості на стратегічному рівні, формує умовою адаптації до ринкового середовища, спроможності конкуренції та зростання частки на ринку. Тому раціональна і головна мета діяльності агропідприємства – отримання прибутку та його максималізація. Цю теорію довершив такий вчена як І.В. Прокопа тобто дослівно: "Економічна природа сільськогосподарських підприємств... зобов'язує їх підпорядковувати стратегію і тактику своєї діяльності головній меті – максимізації прибутку" [35, с. 25].

Розглянувши основні аспекти видів прибутку потрібно надати увагу головним чинникам, які, насамперед, і формують прибутковість на підприємстві.

Чинники, які впливають на розмір прибутку поділяють на зовнішні і внутрішні. Ураховуючи ці чинники підприємство пристосовується до зовнішнього середовища, конкурує і розвивається. Зовнішні чинники – це ті

аспекти, які формуються поза межами впливу підприємства. Тобто фактично, це все зовнішнє середовище, на яке цей суб'єкт вплинути не може. Зокрема це є природні умови, світові і державні економічні кризи, інфляційні процеси, політичні процеси, корупція, ціноутворення на ринку а також конкуренція, а також так звані форс-мажорні ситуації спорідненні з роллю держави в економічних процесах.

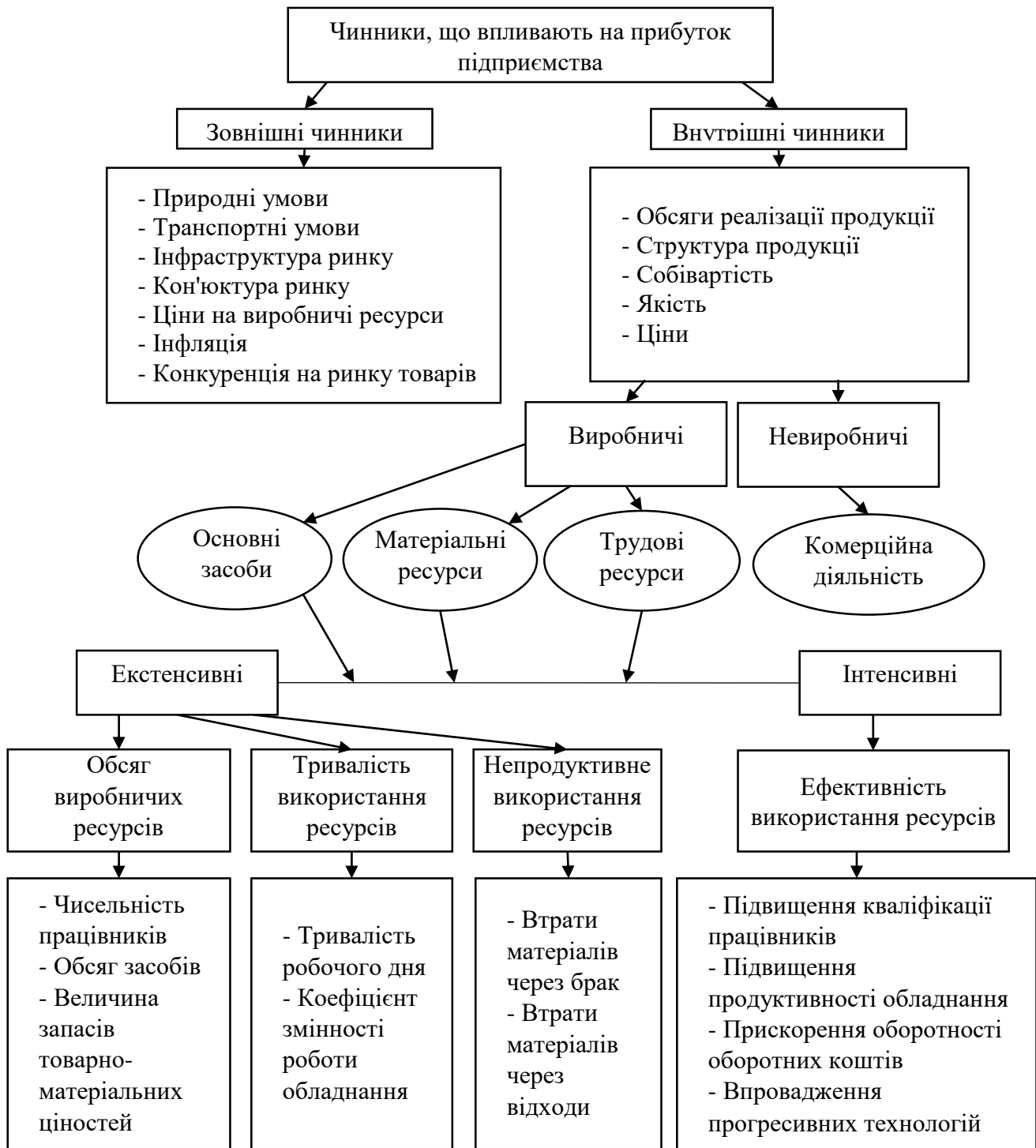
Держава зацікавлена в розвитку бізнесу. Для неї – це збільшення обсягу податків, тому на отримання прибутку впливає можливе зовнішнє втручання таке як певні програми розвитку або субсидування. Такими перевагами потрібно користуватись навіть при сприятливих зовнішніх умовах.

Також дуже важлива здорова конкуренція і анти-монополізація. Для підвищення показника прибутковості ринок має бути чесним і прозорим. Водночас, суперництво сприяє розвитку всіх підприємств.

На внутрішні чинники впливає вже саме підприємство. Виходячи з зовнішніх проблем іде реакція і реформування внутрішніх засобів. На думку дослідників П.В Іванюти, О.П. Лугівської, «важливий чинник, що впливає на величину прибутку, це ціна продукції. Вільні ціни встановлюються самими підприємствами залежно від конкурентоспроможності цієї продукції, попиту й пропозиції на аналогічну продукцію інших виробників» [15]. Прибуток, насамперед, є фінансовим результатом діяльності підприємства, тобто кінцева форма товарообігу.

В будь якій діяльності будуть витрати тому на прибуток прямолінійно, як і ціна, впливають витрати з усіх видів діяльності. «Витрати – це зменшення економічних вигід у вигляді вибуття активів або збільшення зобов'язань, які призводять до зменшення власного капіталу» [33].

Структуру чинників які впливають на формування прибутку можна розглянути на рисунку 1.2.

Рис. 1.2. Класифікація чинників, що впливають на величину прибутку підприємства

Джерело: наведено за матеріалами [28]

Зазначимо, що всі вказані чинники впливають в повній мірі на сільськогосподарське підприємство. Специфіка діяльності що правда в більшості залежать від природних чинників: землі, зрошувальних систем, засух, і сезонних

коливань температур. Не врожайність найбільше вдарить по прибутковості тому управління резервами і витратами прибутку для агропромислового підприємства надважливі.

Управління прибутком підприємства є логічним продовженням стратегічного управління ним та не може реалізовуватися як незалежний бізнес-процес. Підвищення ефективності управління прибутком передбачає узгодження дій спрямованих на підвищення доходу із загальною стратегією підприємства. Як складова стратегічного управління підприємством, управління прибутком потребує уточнення таких аспектів, як підходи до управління прибутком, завдання та принципи управління прибутком, елементи системи управління прибутком [1]. Гуменюк В. С. систематизує основні підходи до управління прибутком наступним чином: – стратегічний (розроблення системи управління прибутком з урахуванням стратегічної спрямованості розвитку підприємства); організаційний (процес управління прибутком розглядається як комплекс організаційно-управлінських рішень); системний (система управління прибутком) є сукупністю функціональних підсистем управління, які у процесі взаємодії забезпечують економічну ефективність від управління прибутком). [9] Виділення окремих видів прибутку, зумовлює математичні способи їх визначення і необхідність виокремлення в їх розрахунку. Таким чином, маржинальний прибуток (або валова маржа) розраховується за формулою:

$$M=S-V \quad (1.1)$$

де М – маржинальний прибуток; S – виторг від реалізації; V – сукупні змінні витрати. Також маржинальний прибуток, може бути розрахований за різницею валового доходу та вартості продукції, де валовий дохід – це загальний дохід від продажу товарів чи послуг. Валовий прибуток розраховують за формулою:

$$P_{вал.} = ВД - Поц - С_{реал} \quad (1.2)$$

де P_{вал.} – валовий прибуток; ВД – валовий дохід від реалізації продукції, робіт та послуг; Поц – сума податкових платежів, які входять у ціну продукції

(ПДВ, акцизний збір, мито); Среал – собівартість реалізованої продукції. Собівартість реалізованої продукції визначається за формулою:

$$Срп = Зп + Стп - Зк \quad (1.3)$$

де Срп – собівартість реалізованої продукції; Стп – собівартість товарної продукції; Зп, Зк – собівартість залишків готової продукції на складі на початок і кінець звітного періоду.

Для визначення фінансового результату від операційної діяльності, який включає прибуток або збиток, необхідно відрахувати витрати на адміністрування, збут та інші операційні витрати від валового прибутку. Отже операційний прибуток визначається за формулою:

$$\text{Попер.} = \text{Пвал.} + \text{Дінш.опер.} - \text{Вадм.} - \text{Взб.} - \text{Вінш.опер.} \quad (1.4)$$

де Попер. – прибуток від операційної діяльності; Дінш.опер.– інші операційні доходи; Вадм. – адміністративні витрати; Среал – собівартість реалізованої продукції; Взб. – витрати на збут продукції; Вінш.опер.– інші операційні витрати.

Прибуток від звичайної діяльності до оподаткування є сумою прибутку, отриманого підприємством від всіх видів діяльності, включаючи операційну, інвестиційну та фінансову, і розраховується за формулою:

$$\text{Попод.} = \text{Попер.} + \text{Пфін.} + \text{Пінвест.} \quad (1.5)$$

де Попод. – прибуток до оподаткування; Попер. –прибуток від операційної діяльності; Пфін. –прибуток від фінансової діяльності; Пінвест. –прибуток від інвестиційної діяльності.

Чистий прибуток – це прибуток, який залишається після сплати податків і джерелом формування фонду споживання та фонду накопичення в підприємства. Його розраховують за формулою:

$$\text{Чистий прибуток} = \text{Валовий виторг} - \text{Податки} \quad (1.6).$$

Таким чином прибутковість – це показник ефективності діяльності підприємства з точки зору його здатності до отримання прибутку та ефективного використання використаних ресурсів. Рентабельність – це інший показник, який відображає ефективність фінансової діяльності підприємства, і він визначається

рівнем віддачі активів та використання капіталу в процесі виробництва. Цей показник відрізняється від прибутковості тим, що він характеризує ефективність конкретного економічного суб'єкта порівняно з усіма іншими (індивідуальними підприємцями, організаціями, регіонами, окремими країнами та світом в цілому), незалежно від розміру та характеру їхньої економічної діяльності [18, с. 22-23].

Прибутковість це здатність господарства утворювати позитивний фінансовий результат від виробництва і інших видів діяльності, цей процес відзначається в перевищенні доходів над виконаними витратами, при тому, що розмір повинен бути достатнім для ефективного функціонування в подальшому. Тому основними показниками які характеризують прибутковість – це прибуток і рентабельність.

Висновки до Розділу 1

Отже, управління прибутковістю в сільськогосподарському підприємстві передбачає забезпечення фінансовими ресурсами. Можливості фінансового планування та аналізу грають ключову роль у забезпеченні стійкості та прибутковості підприємства. Важливе значення в управлінні прибутковістю відіграє оптимізація виробництва на підприємстві, яка передбачає вибір оптимальних технологій, використання ефективних технологій, а також раціональне управління фінансовими ресурсами.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ РІВНЯ ПРИБУТКОВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Сільське господарство є ключовою сферою для забезпечення продовольства та забезпечення життєвого рівня населення. Сільське господарство потребує ефективного використання ресурсів, таких як земля, вода, праця та матеріальні ресурси. Стратегічні виклики та зміни в умовах ринку: Глобальні зміни клімату, демографічні тенденції, торговельні воєнні, технологічний прогрес та зміни у споживчому попиті ставлять перед сільськогосподарськими підприємствами нові виклики. За таких умов прибутковість виступає індикатором, фінансової стійкості, ділової активності та здатності до розвитку.

Формування прибутковості підприємства здатність утворювати достатні грошові потоки. Рух грошових потоків (табл. 2.1) свідчить про активність ПСП «Саверці» за усіма видами діяльності.

Таблиця 2.1

Аналізу руху грошових потоків ПСП «САВЕРЦІ», у 2021-2023 рр., тис. грн

Показник	2021 р.	2022 р.	2023 р.	Зміна
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності				
Надходження від: Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	193070	116816	172 520	-20 550
Інші надходження	1235	7241	449	-786
Витрачання на оплату: Товарів (робіт, послуг)	(101195)	(67673)	(100 321)	201 516
Інші витрачання	(68591)	(60237)	(68257)	-334
Чистий рух коштів від операційної діяльності	41093	6813	18 239	28 526
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності				
Надходження від отриманих: Відсотків	341	706	691	350
Надходження від погашених позик	330	88	145	-185
Витрачання на придбання необоротних активів	(13388)	(21226)	29 104	42 492
Витрачання на надання позик	(739)	(207)	546	1 285
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	-13456	-20639	-28 814	-15 358
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності				
Сплату дивідендів	(716)	(2331)	4 148	4 864
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	-716	-2331	-4 148	-3 432
Чистий рух грошових коштів за звітний період	26921	-16157	-14 723	-41 644

Джерело: розраховано на основі фінансової звітності ПСП «Саверці»

Незважаючи на зниження надходжень від реалізації продукції у 2022 році порівняно з 2021 р., у 2023 році спостерігається зростаюча тенденція. Однак, інші надходження значно зменшилися у 2023 р. порівняно з попередніми роками.

Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності підприємство показало з негативним залишком протягом усього періоду, особливо в 2023 р. Це пов'язано зі значними витратами на придбання необоротних активів, що перевищували надходження від отриманих відсотків та погашених позик. Однак така тенденція свідчить про оновлення матеріальної бази, що є індикатором розвитку підприємства. За рахунок фінансової діяльності підприємство отримувало негативний залишок коштів у зв'язку із сплатою дивідендів

Чистий рух грошових коштів підприємства у 2022 та 2023 рр. був від'ємним на протязі всього звітного періоду, особливо в 2023 р., коли була відзначена значна витрата грошових ресурсів.

Отже, аналіз руху грошових коштів "САВЕРЦІ" вказує на необхідність удосконалення стратегій управління грошовими потоками для забезпечення фінансової стабільності, прибутковості. Ефективного використання ресурсів, та підвищення прибутковості.

Таблиця 2.2

Динаміка показників фінансових результатів ПСП «САВЕРЦІ», у 2021-2023 рр.

Показники	2021р.	2022р.	2023р.	2023 р. порівняно з 2021 р.	
				абсолютна зміна, +, -	відносна зміна, %
Чистий дохід від реалізації, тис. грн.	165102	101679	135108	-29994	- 18,17
Собівартість реалізованої продукції, тис. грн.	99870	93755	120385	-6095	- 6,10
Чистий прибуток, тис. грн.	58599	-768	409	-58190	- 99,30
Середньорічна сума активів, тис. грн.	213986	240472	243538,5	29552,5	13,81
Середньорічна сума власного капіталу, тис. грн.	210149	237362	233562	23413	11,14
Рентабельність продукції, %	65,3	8,4	12,2	-0,209	-
Рентабельність активів, %	27,4	0,3	0,2	27,2	-
Рентабельність власного капіталу, %	27,9	0,3	0,2	27,7	-

Джерело: розраховано на основі фінансової звітності ПСП «Саверці»

З 2021 по 2023 р. спостерігається падіння прибутку від реалізації на 18,17% або на 29 994 тис. грн. Причиною цього можуть бути різноманітні фактори, такі як зміни в ринкових умовах, витрати на виробництво, або стратегічні рішення підприємства. Собівартість продукції залишалася стабільною протягом трьох років, вона залишається на високому рівні, зменшившись лише на 6,10% у порівнянні з 2021 роком. Найбільш значна тенденція виявляється в чистому прибутку, який зменшився на 99,30% або на 58 190 тис. грн. Проте це може бути спричинене не тільки зменшенням прибутку від реалізації, але і іншими факторами, такими як зростання витрат.

Середньорічна сума активів та власного капіталу: зросли протягом трьох років, на 13,81% та 11,14% відповідно. Це може свідчити про збільшення розміру підприємства та наявність потенціалу для майбутнього розвитку. Варто звернути увагу на негативні значення коефіцієнтів рентабельності у 2022 та 2023 рр. Це вказує на втрати підприємства у цих періодах. Особливо вражаючим є значення коефіцієнтів рентабельності капіталу та власного капіталу, які відображають велику втрату в інвестованому капіталі.

Отже, аналіз фінансових результатів "САВЕРЦІ" за період 2021-2023 р. свідчить про загальну негативну тенденцію у фінансовому стані підприємства. Важливо провести подальший аналіз для виявлення конкретних причин таких результатів та розробки стратегій для покращення фінансового стану підприємства.

За три роки спостерігалася значна зміна цього показника собівартості реалізованої продукції. Вартість продукції зросла на 120,54%, що призвело до збільшення витрат на 20 515 тис. грн. Це може свідчити про збільшення витрат на виробництво, зокрема через зростання цін на сировину. Адміністративні витрати зросли на 123,29%, або на 1 087 тис. грн. Це може бути пов'язано з розширенням або ускладненням управлінської структури підприємства.

Таблиця 2.3

**Аналіз витрат приватного сільськогосподарського підприємства
“САВЕРЦІ” у 2021-2023 рр.**

Показник	2021р.		2022р.		2023р.		Відхилення значень	
	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%	Абсолютне, тис. грн	Темп приросту, %
Собівартість реалізованої продукції	99870	90,02	93755	85,01	120 385	88,74	20515	120,54
Адміністративні витрати	4667	4,21	5428	4,92	5 754	4,24	1087	123,29
Витрати на збут	2002	1,80	6000	5,44	6 811	5,02	4809	340,20
Інші операційні витрати	3753	3,38	2574	2,33	2 090	1,54	-1663	55,68
Фінансові витрати	215	0,19	203	0,18	227	0,17	12	105,58
Інші витрати	430	0,39	2325	2,11	397	0,29	-33	92,32
Разом	110937	100	110285	100	135664	100	24727	122,28

Джерело: розраховано на основі фінансової звітності ПСП «Саверці»

Витрати на збут виросли найбільш драматично на 340,20%, що становить 4 809 тис. грн. це може свідчити про збільшення маркетингових витрат або розширення ринків збуту. Інші операційні витрати та фінансові витрати демонструють суттєве зменшення в 2023 році, на 55,68% та 105,58% відповідно. Це може свідчити про оптимізацію операцій та управління фінансовими ресурсами підприємства. Інші витрати: Цей показник зазнав незначного зниження на 92,32% у 2023 р. Це може бути результатом ефективного управління ресурсами або реорганізації бізнес-процесів.

Таблиця 2.4

**Оцінка стану, забезпеченості та ефективності використання
основних засобів ПСП“САВЕРЦІ” за період 2021-2023рр.**

Показники	2021 р.	2022 р.	2023 р.	2023 р. у співвідношенні до 2021 р.
Фондомісткість	0,47	0,56	0,51	1,07
Фондоозброєність	270,90	309,19	401,52	1,48
Коефіцієнт зносу основних засобів	0,64	0,66	63,86	99,78
Коефіцієнт придатності основних засобів	0,34	0,34	0,36	1,06
Коефіцієнт оновлення основних засобів	0,22	0,36	0,41	1,86
Коефіцієнт приросту основних засобів	8,21	13,62	0,43	1,52
Рентабельність основних засобів, %	124,32	-1,46	3,38	-

Джерело: розраховано на основі фінансової звітності ПСП «Саверці»

За період з 2021 по 2023 рік фондомісткість зросла на 1,07, що свідчить про збільшення обсягу основних засобів у підприємства в порівнянні з рівнем на початку періоду фондоозброєність зросла на 1,48,к.п. що означає збільшення сукупної вартості основних засобів у порівнянні з 2021 р.

Коефіцієнт зносу основних засобів у 2023р. став надзвичайно низьким, що може свідчити про те, що основні засоби були оновлені та їх знос не є суттєвий. Коефіцієнт придатності основних засобів. Стабільно зростав протягом періоду, досягнувши значення 1,06 в 2023 р., що свідчить про покращення якості та ефективності використання основних засобів. Коефіцієнти оновлення та приросту основних засобів зросли в 2022 та 2023 рр., що може свідчити про інвестування підприємства в оновлення та розширення його активів. Показник рентабельності основних засобів показав негативне значення в 2022 р., але покращився у 2023 р. до 3,38%. Це може свідчити про більш ефективне використання основних засобів у виробничих процесах.

Аналіз оцінки стану та ефективності використання основних засобів підприємства "САВЕРЦІ" показує загалом позитивну динаміку збільшення їх обсягів та покращення рентабельності.

Оцінка ліквідності та платоспроможності дає можливість зрозуміти короткострокові можливості та перспективи формування прибутковості.

Таблиця 2.5

Рентабельність ПСП «САВЕРЦІ» за 2021-2023 рр., %

Показники:	2021 р.	2022 р.	2023 р.	Зміна за 2021-2023 рр.
Рентабельність реалізованої продукції	29,35	7,79	10,90	-18,45
Рентабельність капіталу	2,42	-3,19	1,66	-0,76
Рентабельність власного капіталу	2,45	-3,26	1,77	-0,68
Рентабельність господарської діяльності	5,91	-8,19	3,40	-2,51

Джерело: розраховано на основі фінансової звітності ПСП «Саверці»

Аналіз прибутковості ПСП «САВЕРЦІ» за період 2021-2023 років показує значні зміни основних показників. Рентабельність продажів знизилася з 29,35% у 2021 році до 10,90% у 2023 році, тобто на 18,45 відсоткових пунктів. Це свідчить про зменшення прибутку від основної діяльності підприємства.

Рентабельність власного капіталу також зазнала негативних змін, впавши з 2,42% у 2021 році до 1,66% у 2023 році, тобто на 0,76 відсоткового пункту. Така динаміка свідчить про менш ефективне використання капіталу для отримання прибутку. Рентабельність власного капіталу демонструє схожу тенденцію: вона впала з 2,45% у 2021 році до 1,77% у 2023 році, тобто на 0,68 відсоткового пункту. Це свідчить про зниження прибутковості вкладень власників у компанію. Також зменшився прибуток від господарської діяльності з 5,91% у 2021 році до 3,40% у 2023 році, що становить зниження на 2,51 в.п. Це свідчить про загальне зниження ефективності господарської діяльності галузі.

Прибуток ПСП «САВЕРЦІ» за 2021-2023 роки суттєво зменшився за всіма ключовими показниками, що свідчить про необхідність перегляду процедур управління та збільшення витрат для підвищення фінансової ефективності бізнесу в майбутньому.

Таблиця 2.6

Оцінка ліквідності та платоспроможності ПСП «САВЕРЦІ» у 2021-2023рр.

Показник	Нормативне значення	2021 р.	2022 р.	2023 р.	Зміна за 2021-2023 рр.
Коефіцієнт покриття загальний (платоспроможності)	Більше 2.0, але не більше 3.0 - 4.0	38,18	53,07	16,44	-21,74
Коефіцієнт швидкої ліквідності	Більше 0,5	0,38	0,75	0,53	0,15
Коефіцієнт абсолютної (термінової) ліквідності	0,2-0,25	0,21	0,46	0,39	0,18
Частка оборотних коштів у загальній сумі активів	За планом	0,76	0,72	0,67	-0,09
Частка виробничих запасів у оборотних активах	Більше 0,5	0,04	0,12	0,08	0,04

Джерело: розраховано на основі фінансової звітності ПСП «Саверці»

Коефіцієнт покриття загальний (платоспроможності) зокрема суттєво знизився в 2023 р. порівняно з 2021 р., до 0,43. Це може свідчити про те, що підприємство має проблеми зі спроможністю виконання своїх фінансових зобов'язань у майбутньому. Коефіцієнт швидкої ліквідності характеризується нестабільністю, хоча, значення цього показника зросло в 2022 році, досягнувши

0,75, воно знову знизилося в 2023 році до 0,53. Це може вказувати на погіршення здатності підприємства забезпечити швидку оплату своїх поточних зобов'язань.

Показник абсолютної ліквідності також показав зниження у 2023 році порівняно з 2021 р., досягнувши 0,39. Це може свідчити про зменшення здатності підприємства до негайного виконання своїх фінансових зобов'язань.

Частка оборотних коштів у загальній сумі активів зросла у 2022 р., але зменшилася в 2023 р., що може вказувати на зменшення рівня ліквідності підприємства. Частка виробничих запасів у оборотних активах суттєво зросла в 2022 та 2023 рр., досягнувши рівня 2,09 в останньому році. Це може свідчити про накопичення запасів, що може кп. вплинути на ліквідність підприємства.

Аналіз показників ліквідності та платоспроможності підприємства "САВЕРЦІ" показує загалом негативну динаміку, зокрема щодо зниження здатності виконання фінансових зобов'язань у майбутньому та збільшення виробничих запасів. Це може вимагати уваги та додаткових заходів для покращення фінансової стійкості підприємства.

Висновки до Розділу 2

Отже, досліджуване підприємство - ПСП "САВЕРЦІ" характеризується переважно достатнім рівнем рентабельності, платоспроможності і ліквідності. Підприємство оновлює свої основні засоби, і загалом отримує високу прибутковість. Суттєве зменшення прибутковості у 2022-2023 рр. свідчить про необхідність перегляду процедур управління та збільшення витрат для підвищення фінансової ефективності бізнесу в майбутньому. Важливо провести аналіз для виявлення конкретних причин таких результатів та розробки стратегій для покращення фінансового стану підприємства.

РОЗДІЛ 3

РЕЗЕРВИ ПІДВИЩЕННЯ ПРИБУТКОВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Пошук шляхів нарощення прибутку і прибутковості слугує однією з ключових цілей розвитку для кожного підприємства. В сучасних умовах розвитку економіки України суб'єкти господарювання змушені здійснювати постійний моніторинг усіх можливих факторів, які здатні вплинути на прибуток, що дозволяє уникнути багатьох негативних ризиків та несприятливих впливів для підприємства.

Власники підприємства, під час його створення, надають перевагу націленості на рівень прибутковості, що забезпечує покриття витрат і задоволення потреб у розширеному відтворенні. Традиційно, чим більший розмір прибутку генерує підприємство, тим ефективніше відбувається розвиток і постають можливості для розширення потужностей підприємства.

З метою підвищення прибутковості діяльності підприємства, передусім, необхідно виявляти невикористані можливості, тобто здійснювати пошук резервів збільшення прибутку. Такими резервами в діяльності підприємства можуть бути не враховані упущення на етапі планування, безпосередньо виробництва та на етапі реалізації виготовленої продукції чи наданих послуг.

Процедура підвищення прибутковості полягає у виявленні особливостей формування резервів із внутрішніх і зовнішніх джерел, тобто залучення можливих інвестиційних коштів або позик, що може вплинути на утворення ресурсів. Резервування як головна складова управління прибутковістю залишається певною «подушкою» виживання і тому в момент складнощів можна отримати прибуток, знижуючи вплив зовнішніх негативних чинників.

Наступним відповідальним етапом підвищення прибутковості може бути підвищення ефективності використання ресурсів. Зокрема, варто здійснювати оптимізацію використання виробничого обладнання, його оновлення, раціональний розподіл матеріальних ресурсів, що позитивно впливатиме на продуктивність і, відповідно, на загальний прибуток.

Крім того, впровадження сучасних технологій у виробничі процеси дає можливість підвищити ефективність операційної діяльності та зниження витрат.

Наразі, значної ролі в створенні умов для підвищення прибутковості набуває маркетингова стратегія. Світовий досвід свідчить, що чимало новітніх підходів у виробництві та управлінні не забезпечують належної віддачі без відповідної організації маркетингу. При цьому, саме маркетинг здатен створити умови розширення ринків збуту та збільшення обсягів грошових надходжень, що сприятиме нарощенню прибутковості.

Зокрема, резервом нарощення прибутковості можуть бути інструменти, які пов'язані з підвищенням якості управління окремими складовими фінансового стану підприємства та результатами господарювання. Так, зважаючи на фінансові показники діяльності підприємства та його майнового стану, такі як чистий дохід та чистий прибуток, розмір активів, власного капіталу та поточних зобов'язань, можна виявити можливі резерви подальшого зростання прибутковості. З цією метою застосовано чотирьох факторну модель, яка базується на показнику чистої рентабельності та враховує рентабельність власного капіталу, коефіцієнт співвідношення власного і залученого капіталу, коефіцієнт поточної заборгованості і капіталомісткість:

$$\frac{\text{ЧП}}{\text{ЧД}} = \frac{\text{ЧП}}{\text{ВК}} \times \frac{\text{ВК}}{\text{ПЗ}} \times \frac{\text{ПЗ}}{\text{А}} \times \frac{\text{А}}{\text{ЧД}} \quad (3.1)$$

де, ЧП - чистий прибуток, тис.грн;
 ЧД – чистий дохід, тис.грн;
 ВК – власний капітал, тис.грн;
 ПЗ – поточні зобов'язання, тис.грн;
 А – вартість активів, тис.грн.

Вплив кожного окремого з виділених показників розраховується як вплив його зміни за досліджуваний період на результат за умови сталості решти показників. Абсолютна сума впливу вказаних факторів відобразатиме загальне відхилення результативного показника за досліджуваний період.

Застосувавши вказану методику, здійснено факторний аналіз чистої рентабельності досліджуваного підприємства – ПСП «Саверці» (табл. 3.1).

Таблиця 3.1

Факторний аналіз чистої рентабельності ПСП «Саверці»

Показник	2022 р.	2023 р.	Рівень впливу на чисту рентабельність
Коефіцієнт рентабельності власного капіталу (ЧП/ВК)	-0,0033	0,0018	0,0116
Коефіцієнт співвідношення власного і залученого капіталу (ВК/ПЗ)	53,0680	16,0039	-0,0029
Коефіцієнт поточної заборгованості (ПЗ/А)	0,0185	0,0587	0,0027
Капіталомісткість (А/ЧД)	2,3667	1,8240	-0,0009
Коефіцієнт чистої рентабельності (ЧП/ЧД)	-0,0076	0,0030	0,0106

Джерело: власні дослідження.

Результати факторного аналізу чистої рентабельності ПСП «Саверці» свідчать про її зростання впродовж 2023 р. на 0,0106 к.п., що відбулось завдяки подоланню збитковості і нарощення чистого прибутку на 1177 тис.грн з одночасним зростанням чистого доходу на 32,9 %. Водночас, у зв'язку із зростанням обсягів поточних зобов'язань було стримано виявленні можливості нарощення чистої рентабельності. Поряд з цим, відбулось скорочення рівня капіталомісткості (на 0,5427 к.п.), що призвело до зниження коефіцієнта чистої рентабельності на 0,0009 к.п. Коефіцієнт поточної заборгованості, який зріс на 0,0402 к.п., призвів до зростання чистої рентабельності на 0,27 в.п.

Таким чином, чиста рентабельність підприємства залежить від низки абсолютних, відносних та структурних зрушень в активах, капіталі та фінансових результатах господарювання. Загалом, важливо постійно оцінювати ефективність впроваджених заходів і вносити корективи в стратегію управління прибутком, відповідно до змін у зовнішньому середовищі.

Висновки до Розділу 3

Отже, резерви підвищення прибутковості підприємства можуть визначатися його особливостями діяльності і лежати в площині зовнішніх чи внутрішніх впливів. Загалом, підвищення прибутковості сприяє поступовому нарощенню масштабів господарювання, зростанню ділової активності та стрімкому економічному розвитку.

ВИСНОВКИ

Управління прибутком в сільському господарстві передбачає ефективне фінансове управління. Можливості фінансового планування та аналізу грають ключову роль у забезпеченні стійкості та прибутковості підприємства. Потрібно звернути увагу на оптимізацію виробництва прибутковості сільськогосподарського підприємства залежить від оптимізації виробництва. Це включає в себе вибір оптимальних технологій, використання ефективних агротехнік, а також раціональне управління ресурсами, такими як земля, вода та праця.

Маркетинг та збут здатність знаходити ринкові можливості та ефективно реалізовувати продукцію впливає на прибутковості підприємства. Розробка ефективних стратегій маркетингу та збуту є ключовими елементами управління прибутком. Управління ризиками, сільське господарство пов'язане зі значними ризиками, такими як погодні умови, коливання цін на сировину тощо. Ефективне управління ризиками, включаючи застосування страхування та інших заходів, є важливим аспектом гарантування стійкості прибутковості. Використання інновацій та сучасних технологій може значно підвищити ефективність сільськогосподарського виробництва.

Інвестування в дослідження та впровадження новітніх підходів може допомогти підприємству збільшити прибутковості. Також є важливою соціально-економічна відповідальність забезпечення сталого розвитку та врахування соціальних аспектів також грає важливу роль у забезпеченні довгострокової прибутковості сільськогосподарського підприємства. Управління прибутком сільськогосподарського підприємства - це комплексне завдання, яке вимагає інтеграції різних аспектів управління.

Ефективне впровадження стратегій фінансового управління, оптимізації виробництва, маркетингу, управління ризиками та інновацій може сприяти підвищенню стійкості та прибутковості підприємства. Крім того, врахування соціально-економічної відповідальності може забезпечити довгостроковий успіх підприємства в умовах зміненого економічного та екологічного середовища. Для

удосконалення управління прибутком сільськогосподарського підприємства можна враховувати різні напрями та стратегії. Висновки можна зробити, враховуючи ключові напрями удосконалення: Ретельне фінансове планування є ключовим елементом управління прибутком. Підприємство повинно вести облік та аналіз всіх фінансових операцій, враховуючи витрати та доходи.

Впровадження сучасних інструментів фінансового аналізу може допомогти прогнозувати прибуток та уникати фінансових ризиків. Оптимізація виробництва та використання ресурсів і вдосконалення виробничих процесів та оптимізація використання ресурсів (землі, води, енергії) можуть позитивно позначитися на витратах та виробництві. Використання сучасних технологій та агротехнік може підвищити ефективність виробництва та знизити витрати. маркетинг та розвиток ринків збуту і посилення маркетингових дій та розробка стратегій збуту може допомогти підприємству знайти нові ринкові можливості та максимізувати прибуток від реалізації продукції.

Врахування вимог та смаків споживачів також є важливим фактором. Постійні інвестиції в дослідження та впровадження новітніх технологій можуть забезпечити конкурентоспроможність підприємства. Інновації у сфері сільського господарства можуть покращити врожайність та якість продукції.

Ефективне управління ризиками, включаючи ризики врожаю, цінові ризики та інші, є важливим аспектом управління прибутком. Використання страхових продуктів може допомогти підприємству зменшити фінансові втрати у випадку негативних подій. Укладання стратегічних партнерств з іншими господарствами, постачальниками та ринковими учасниками може сприяти обміну ресурсами та інформацією, що дозволяє оптимізувати виробництво та збут. Удосконалення управління прибутком сільськогосподарського підприємства вимагає інтегрованого підходу до фінансового планування, виробництва, маркетингу та ризик-менеджменту. Врахування інновацій, оптимізація ресурсів та співпраця з іншими учасниками галузі може сприяти сталому росту та успішному управлінню прибутком.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Гринчук Ю.С., Шемігон О.І., Терещенко О.А. Управління ТОВ "ДКС Центр"прибутковістю підприємства: теоретико-прикладні аспекти. *Ефективна економіка*. №9. 2021. DOI: 10.32702/2307-2105-2021.9.16
2. Андрусь, О. І., Пятаченко, С. Ю. Фактори та система формування прибутковості підприємства. *Науковий вісник Ужгородського університету*. 2022. №2 (60). С.105-112.
3. Базилінська О.Я. Фінансовий аналіз: теорія та практика. К.: Центр учбової літератури. 2009. 328 с.
4. Бондаренко Н., Кудлай А. Прибутковість сільськогосподарських підприємств України: сучасний стан, динаміка та шляхи підвищення. *Галицький економічний вісник Тернопільського національного технічного університету*, 2022, №77(4). С. 110-119.
5. Гаватюк Л. С., Пілат А. К. Удосконалення системи управління рентабельністю як умова ефективного функціонування підприємств. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2020. №2. С. 47-50.
6. Гетьман О.О., Шаповал В.М. Економіка підприємства: Навч. посіб. –2-ге видання. К.: Центр учбової літератури, 2010. С. 313.
7. Гончаренко М. Л. Формування механізму управління прибутком комерційних підприємств. *Облік і фінанси*. 2019. №2, С.154-158.
8. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436 – IV. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/43615> (дата звернення: 12.11.2023)
9. Гуменюк В. С. Теоретичні основи управління прибутком підприємств. *Інфраструктура ринку*. 2018. № 20. С. 50–55. URL: http://www.marketinfr.od.ua/journals/2018/20_2018_ukr/1.pdf.
- 10.Денисенко М. П., Захарова Ю. І. Заходи підвищення прибутковості підприємства. *Агросвіт*. 2020.
- 11.Дмитренко Б. Резерви підвищення прибутковості підприємства. *Фінансове забезпечення економіки : матеріали VIII науково-практична студентська*

- конференція (30 травня 2024 р.), Поліський національний університет, 2024. С.32-35.
12. Дмитренко Б. Теоретичні аспекти формування і розподілу прибутку на підприємстві. *Фінансові інструменти регіонального розвитку : збірник праць учасників ІХ Всеукраїнської науково-практичної конференції* (27 жовтня 2023 р.), Поліський національний університет, 2023. С. 166-168.
13. Єпіфанова І.Ю., Гуменюк В.С. Прибутковість підприємства: сучасні підходи до визначення сутності. *Економіка та суспільство*. 2016. № 3. С. 189–192.
14. Жовтяк Г., Жовтяк А. Напрями підвищення прибутковості діяльності будівельних підприємств. *Економіка та суспільство*, 2023. №50. С. 25-30.
15. Іванюта П.В., Лугівська О.П. Управління ресурсами і витратами. Навч. посіб. / За ред. д.е.н., проф. Іванюти С. М. К.: Центр навчальної літератури, 2009. – 320 с.
16. Канішева К. С. Факторний аналіз прибутковості підприємства. *Удосконалення механізмів регулювання фінансово-економічної*. 2021. С.25.
17. Карнаушенко А. С. (2020). Факторний аналіз як інструмент управління прибутком підприємства. *Сучасний рух науки: тези доп. Х міжнародної науково-практичної інтернет-конференції*, 2-3 квітня 2020 р. Дніпро, 2020. Т. 1. 811 с.
18. Кашук О. В. Підвищення прибутковості підприємства на основі розширення товарного асортименту. *BS thesis. КПП ім. Ігоря Сікорського*, 2023. С, 50-55.
19. Курочкіна О. Рентабельність підприємства як основний показник ефективності його діяльності. *АУГОΣ*. онлайн, 2020.
20. Кучерява А. С. Прибутковість підприємства та шляхи її підвищення. *Проблеми підвищення ефективності інфраструктури*. 2015. №40. С. 15.

21. Міщенко, Карина Геннадіївна. Прибутковість підприємства та шляхи її підвищення. *Міжнародний науковий журнал Інтернаука*. 2017. №2 (2). С.105-107.
22. Наконечна В., Мельянкova Л. Стратегії зростання прибутковості підприємств. *In: The 3 rd International scientific and practical conference "Modern research in science and education"* (November 9-11, 2023) VoScience Publisher, Chicago, USA. 2023. 1096 p. 2023. p. 983.
23. Недільська Л. В. Фінансова стійкість суб`єктів господарювання під час війни. *Збірник праць учасників ІХ Всеукраїнської науково-практичної інтернет конференції «Фінансові інструменти регіонального розвитку»* (27 жовтня 2023 р.). Житомир : Поліський національний університет, 2023. С.75-77.
24. Недільська Л., Продащук С. Метод аналітичної ієрархії в управлінні грошовими потоками підприємств. *Забезпечення сталого розвитку фінансової системи України в умовах глобалізації: збірник матеріалів ІІІ Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції* (м. Кам'янець-Подільський, 14 квітня 2023 року). – Кам'янець-Подільський: Заклад вищої освіти «Подільський державний університет», 2023. С.103-105.
25. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 30 «Біологічні активи», затверджене наказом Міністерства Фінансів України від 29 жовтня 2020 р. № 588 URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1456-05>(дата звернення 12 Листопада 2023)
26. Орликовський М. О., Гришковець В. В., Зелінський Р. С., Мордюк В. В. Управління прибутком підприємства як умова його ефективного функціонування. *Агросвіт*. 2020. №1. С.96-102.
27. Очеретяна О., Матвійчук О. Вплив корпоративної соціальної відповідальності на прибутковість підприємства. *Розвиток підприємництва як фактор росту національної економіки*. 2023. С. 61-61.
28. Павлишенко М. М., Сивуля Л. А. Значення прибутку підприємства в ринковій економіці URL:

http://www.nbuu.gov.ua/portal/chem_biol/nvnltu/17_4/172_Pawlyszenko_17_4.pdf

- 29.Павлюк І. О. Управління прибутком підприємств в умовах сьогодення. *Вісник Хмельницького національного університету*, 2020. №1. С.84-88.
- 30.Плаксієнко В. Я., Кулик В. А., Мілька А. І. Інформаційно-облікова модель управління прибутком підприємств. 2021.
- 31.Поддєрьогін А. М., Джуфер Д. Б. Управління прибутком підприємства. *Збірник наукових праць Університету державної фіскальної*. 2019. 211.
- 32.Поліщук С., Пятаченко С. Вплив інноваційних технологій на прибутковість підприємств агропромислового комплексу. *Економіка та суспільство*. 2022. С.38.
- 33.Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 3 "Звіт про фінансові результати", затверджене наказом Міністерства фінансів України від 31.03.1999 р. № 87. *Все про бухгалтерський облік*. 2002. № 84 (751). С. 10.
- 34.Бабенко А.Г.; Копитова М.С. Прибуток підприємства: дослідження теоретичних аспектів. *Культура народів Причорномор'я*. 2011. № 207. С. 83-86.
- 35.Прокопа І.В. Структура сучасного аграрного виробництва в Україні: соціоекономічний та організаційний аспекти. *Агроінком*. 2012. № 7. С. 24-31.
- 36.Семенов Г.А. Економіка підприємства. К. : Центр навчальної літератури, 2016. С. 48-50.
- 37.Сисоєва І. М. Моделі прогнозування прибутку підприємства в залежності від методів облікової політики URL: <http://intkonf.org/sisoeva-im-modeli-prognozuvannya-pributku-pidpriemstvavzalezhnosti-vid-metodiv-oblikovoyi-politiki>.
- 38.Сьомкіна Т. В., Гужавіна І. В., Згурська О. М. Методологічні засади управління прибутком торговельного підприємства. 2020. С. 34-40.

- 39.Терещенко Е.Ю., Школенко О.Б., Андреева В.Г. Оцінка впливу бізнес-середовища на прибутковість підприємств. *Причорноморські економічні студії*. Київ. 2021. С.51-58.
- 40.Фесенко В. В., Воронцова Л. А. Аналіз фінансових результатів підприємств України. *Ефективна економіка*. 2020. № 1. С. 30.
- 41.Шарова С. В. Характеристика основних факторів впливу на прибутковість підприємства та пошук резервів підвищення прибутку. 2023.
- 42.Шашина М. В., Недзельський А. О. Взаємозв'язок організаційно-економічного механізму забезпечення прибутковості та сталого розвитку. *Ринкова економіка: сучасна теорія і практика управління*. 2022. №21.3 (52). С. 298-309.